
Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2018:1

**Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans
nationella nivå 2019–2021**

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas skrivelse KsSkr 2018:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2019–2021.

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag och föreslår att kyrkomötet fastställer kyrkostyrelsens förslag till verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2019–2021 i sin helhet.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att fastställa inriktning för verksamheten på nationell nivå.
2. Kyrkomötet beslutar att fastställa kostnadsram för 2019 till 3 196 miljoner kronor.
3. Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2020 till 3 143 miljoner kronor.
4. Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2021 till 3 176 miljoner kronor.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2018:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2019–2021

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa inriktning för verksamheten på nationell nivå,
2. fastställa kostnadsram för 2019 till 3 196 miljoner kronor,
3. medge planeringsram för 2020 till 3 143 miljoner kronor,
4. medge planeringsram för 2021 till 3 176 miljoner kronor.

Yttrande från andra utskott

Ekonomiutskottet har inbjudit samtliga utskott att yttra sig över skrivelsen i de delar i skrivelsen som är relevanta för respektive sakutskott. Yttrande har inkommit från Kyrkolivsutskottet Kl 2018:2y, *bilaga 1*, Samhälls- och kulturutskottet SK 2018:1y, *bilaga 2*, Gudstjänstutskottet G 2018:2y, *bilaga 3* och Organisationsutskottet O 2018:1y, *bilaga 4*.

Bakgrund

Enligt 51 kap. 4–5 §§ kyrkoordningen ska den nationella nivån varje år upprätta en budget för nästa budgetår. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret, samt en plan för ekonomin under en period av tre år.

Till skillnad från tidigare år finns i kyrkostyrelsens skrivelse inga särskilda förslag till kostnadsramar på fem år för utlandsfastigheterna. I syfte att konsolidera redovisningen är dessa kostnader i årets skrivelse istället inkluderade i de totala kostnads- och planeringsramar för nationell nivå som föreslås för 2019–2021. I tabell 15 på sidan 36 i skrivelsen finns det dock en plan över fastighetskostnaderna på fem år, varav de första tre åren ingår i verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2019–2021.

Skrivelsens innehåll och indelning

Mot bakgrund av ovanstående har kyrkostyrelsen i skrivelsen lämnat förslag till inriktning för verksamheten, kostnadsram för 2019 samt planeringsramar för 2020 och 2021.

Skrivelsen är indelad i följande delar. I *Att räcka evangelium genom ord och handling* ges en teologisk bakgrund till innehållet i skrivelsen. I *Kyrkostyrelsens uppdrag* redovisas den nationella nivåns uppgifter, som leds och samordnas av kyrkostyrelsen. I *Skrivelsens struktur* finns övergripande information och läsanvisningar. I *Utmaningar utifrån omvärldsbeskrivning* redovisas de utmaningar kyrkostyrelsen ser utifrån genomförd omvärldsanalys i Sverige och internationellt. I *Kyrkostyrelsens långsiktiga målbilder 2030* beskrivs kyrkostyrelsens ambitioner på längre sikt och vilka verksamheter som behöver bedrivs under planeringsperioden för att bidra till uppfyllnad av dessa målbilder. I *Övrig verksamhet* beskrivs verksamhet som indirekt bidrar till uppfyllnad av de långsiktiga målbilderna. I *Ekonomi* redovisas och kommenteras ekonomin för den nationella nivån i sin helhet och förslagen till kostnadsram 2019 och planeringsramar 2020–2021. Dessutom redovisas här en kassaflödesbudget för åren 2019–2021. *Bilaga 1* innehåller den omvärldsbeskrivning som legat till grund för kyrkostyrelsens verksamhetsinriktning och målbilder. *Bilaga 2* ger information om kyrkostyrelsens kansli.

Kyrkostyrelsens förslag

Av skrivelsen framgår att huvuddelen av planeringsperiodens budget omsluter löpande åtaganden och verksamhetskostnader som svårigen kan prioriteras bort. Antingen är ansvaret reglerat i kyrkoordningen eller så är arbetet av stor betydelse för Svenska kyrkans verksamhet. Enbart en mindre del utgör utrymme för särskilda prioriteringar.

Förslag till verksamhetsinriktning för 2019–2021 redovisas i år för första gången utifrån ambitioner som kyrkostyrelsen har på längre sikt. De utmaningar som kyrkostyrelsen identifierat utifrån den omvärldsbeskrivning som framgår av *bilaga 1* till skrivelsen, har legat till grund för följande långsiktiga målbilder som kyrkostyrelsen nu formulerat:

1. År 2030 har vi stärkt förmågan att bidra till ett församlingsliv som utifrån lokala förutsättningar kan möta samtidens utmaningar.
2. År 2030 har vi stärkt relevansen och engagemanget för Svenska kyrkans arbete, grundat i kristen tro, för ett hållbart samhälle i Sverige och i världen.
3. År 2030 har vi bidragit till utveckling av en effektiv styrning, administration och förvaltning i Svenska kyrkan, så att församlingarna kan fullgöra sitt grundläggande uppdrag.

Kopplat till varje målbild finns ett eller flera delmål som ligger till grund för planering, genomförande och uppföljning i den samlade verksamheten under planeringsperioden. I anslutning till varje delmål finns insatser angivna, som ska genomföras för att leda mot uppfyllnad av målbilden.

- ◆ Stödja utveckling av församlingslivet
- ◆ Utbilda för tjänst i Svenska kyrkan
- ◆ Bidra till samhällsutvecklingen
- ◆ Värna och utveckla relationer med kyrkans omvärld
- ◆ Samordna och utveckla internationell mission och diakoni
- ◆ Stödja och utveckla administration och förvaltning
- ◆ Reglera inomkyrkligt
- ◆ Utjämning och finansförvaltning
- ◆ Styrning och ledning
- ◆ Internt stöd

De första sex verksamhetsområdena som nämnts ovan har en direkt koppling till de långsiktiga målbilderna, medan verksamheterna inom de fyra sista områdena indirekt bidrar till målbildernas uppfyllnad.

Kyrkostyrelsen pekar i skrivelsen särskilt på behovet av att skapa en ny visuell identitet för Svenska kyrkans internationella arbete och därigenom höja kunskapen om detta inom Svenska kyrkan och samhället i stort. Vidare ser kyrkostyrelsen behov av att anslå ytterligare medel för anslutning till den gemensamma IT-plattformen (GIP) under åren 2019 och 2020. Detta mot bakgrund av att kyrkomötets målbild om att 85 procent av alla anställda ska vara anslutna till GIP inte kommer att vara uppfylld vid utgången av 2018.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa inriktning för verksamheten på nationell nivå,
2. fastställa kostnadsram för 2019 till 3 196 miljoner kronor,
3. medge planeringsram för 2020 till 3 143 miljoner kronor,
4. medge planeringsram för 2021 till 3 176 miljoner kronor.

Ekonomiutskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens förslag.

Som en del av beredningen har utskottet haft överläggningar med kyrkostyrelsens arbetsutskott för att få specifika frågor belysta och prioriteringar förtydligade.

Utskottet välkomnar att kyrkostyrelsens verksamhetsmål i och med årets skrivelse sträcker sig långt bortom den treårsperiod som kyrkoordningen föreskriver. Som en del i vidareutvecklingen av det strategiska arbete som nu gjorts, menar utskottet att kopplingen mellan det egna kapital som finns på nationell nivå och målbilderna behöver förtydligas i kommande skrivelser. Utskottet välkomnar även att det till kommande kyrkomöte väntas bli en högre grad av transparens mellan planeringsdokument och verksamhetsberättelse i kyrkostyrelsens skrivelser. Det pågår ett arbete på kyrkokansliet med att ta fram nyckeltal för långsiktig verksamhetsuppföljning och det beräknas kunna redovisas till 2019 års kyrkomöte. Ett exempel på uppföljning som i framtiden kan göras är att kostnaderna för de uppdrag som kyrkomötet ger till kyrkostyrelsen redovisas per kyrkomötesuppdrag.

Övriga externa kostnader är en betydande kostnadspost i den nationella nivåns resultaträkning, varför utskottet ser det som angeläget att det till kommande år i skrivelsen redovisas hur denna post fördelar sig mellan olika kostnadsslag.

Tilliten mellan förtroendevalda och anställda på olika nivåer inom Svenska kyrkan är enligt utskottet av central betydelse, eftersom de organisatoriska delarna inom trosamfundet utgörs av självständiga juridiska enheter. Mot den bakgrunden välkomnar utskottet det av kyrkostyrelsen initierade dialogarbetet med stiftsstyrelserna för en ökad samverkan, samordning och hållbar utveckling.

Insamlade medel till den internationella verksamheten har under senare år visat på ett vikande resultat. Utskottet välkomnar därför kyrkostyrelsens satsning på en ny visuell identitet för den internationella verksamheten och synliggörande av denna. Huruvida omfattningen på denna satsning är tillräcklig kan dock komma att behöva diskuteras framöver.

Kyrkostyrelsen planerar att under treårsperioden initiera ett brett arbete med att utveckla en strategi för medlemsutveckling med relevans för Svenska kyrkans samtliga nivåer. Utskottet menar att detta är en mycket angelägen insats, men undrar samtidigt om detta kan vara förenligt med den planerade neddragningen av kostnader för extern kommunikation inom verksamhetsområdet *Värna och utveckla relationer med kyrkans omvärld*.

Den juridiska genomgången av utlandsverksamheten som genomförs i syfte att verksamheten bedrivs i ändamålsenliga former i enlighet med gällande reglering är en angelägen insats. Det är enligt utskottet av lika stor betydelse att kyrkostyrelsen parallellt med detta också bygger upp verksamheten genom tillskott av resurser. Utskottet ser med tillförsikt på att ett nytt råd för SKUT har utsetts, som bland annat ska inrikta sig på långsiktigt strategiarbete.

Utskottet har fått information om att kontrollstationsrapport med redovisning över fem år om hur det kyrkliga kulturarvet förvaltats har lämnats till regeringen under året. I detta sammanhang är det med tillfredsställelse utskottet konstaterar att i stort sett all kyrkoantikvarisk ersättning som Svenska kyrkan sedan 2002 erhållit från staten har tagits i anspråk till denna förvaltning. Vikten av att kommande förhandlingar leder till att Svenska kyrkan under kommande år erhåller en ersättningsnivå som minst motsvarar dagens nivå kan inte nog understrykas.

De medel som under perioden 2016–2018 anslagits till att öka anslutningsgraden till Svenska kyrkans gemensamma IT-plattform (GIP), s.k. GIP-bidrag, uppgår till 150 miljoner kronor. Av detta har endast 30 miljoner kronor vid tidpunkten för utskottets sammanträde använts. Utskottet konstaterar vidare att de 10 miljoner kronor som anslås för vart och ett av åren 2019 och 2020 i syfte att öka anslutningsgraden till GIP ingår i de 120 miljoner kronor som hittills inte förbrukats för åren 2016–2018. Utskottet menar att en utökad kommunikationsinsats gentemot församlingar, pastorat och stift är nödvändig för att öka medvetenheten om att införandet av anslutning till GIP kan göras kostnadsfritt för användande enheter.

Slutligen vill utskottet kommentera några av de yttranden över skrivelsen som inkommit från andra utskott. Samhälls- och kulturutskottet har fått kännedom om att samverkan mellan Svenska teologiska institutet och Lunds universitet upphör 2019. Utskottet kan efter underhandskontakter konstatera att så inte är fallet, utan det förs för närvarande samtal om utformningen av det framtida samarbetet i syfte att precisera denna samverkan. Organisationsutskottet anser att skrivningarna i avsnittet Målbild 3 ger bilden av Svenska kyrkan som en koncern. Utskottet delar inte denna tolkning av nämnda målbild. Bilagt yttrande från Kyrkolivsutskottet har utskottet inte tagit ställning till, eftersom yttrandet inkom till utskottet efter utsatt tidpunkt för då yttranden från andra utskott senast skulle vara utskottet tillhanda.

Uppsala den 5 oktober 2018

E 2018:1

På Ekonomiutskottets vägnar

Mats Ludvigsson, ordförande

Jan Östlund, sekreterare

Beslutande: Mats Ludvigsson, ordförande, Veine Backenius, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Peter Bernövall, Marie Wojidkow, Åke Marcusson, Berith Pagels, Fredrik Ottesen, Bengt Kjellgren, Suzanne Fredborg, Jenny Nilsson, Erik Johansson och Sara Lindalen.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Leif Nilsson, Hilka Andersson, Roger Sjöberg, Patrik Linde, Birgitta Nilsson, Kjell Kallenberg, Victor Backström, Mats Nilsson, Roger Sandström, Petter Nilsson, Björn Falkeblad, Bertil Olsson och Terence Honglo.

Biskop Eva Nordung Byström har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets yttrande 2018:2y

**Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans
nationella nivå 2019–2021**

Till Ekonomiutskottet

Kyrkolivsutskottets yttrande över skrivelse KsSkr 2018:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2019–2021

Utskottet anser att det är viktigt med de långsiktiga målbilderna som finns i Verksamhet och Ekonomi 2019–2021. Samtidigt menar utskottet att detta målarbete kan utvecklas. Det är bra att stärka relevansen och engagemanget för Svenska kyrkans verksamhet, men utskottet efterlyser begreppet trovärdighet i målskrivningen. Gällande målbild 2 vill utskottet lägga till ordet trovärdighet så att lydelsen blir följande: ”År 2030 har vi stärkt relevansen i samt trovärdigheten och engagemanget för Svenska kyrkans arbete, grundat i kristen tro, för ett hållbart samhälle i Sverige och i världen.”

Uppsala den 4 oktober 2018

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Agne Arnesson, ordförande

Peter Ekman, sekreterare

Beslutande: Agne Arnesson, ordförande, Marie Nielsén, Ronny Hansson, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Peter Egardt, Niklas Grahn, Kent Karlsson, Elisabet Berggård, Inga Alm, Ann-Christine From Utterstedt, Mats Ershammar, Karin Janfalk, Vicktoria Bagi, Torbjörn Aronson och Margaretha Herthelius.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Lina Dahm, Kurt Lampinen, Anna Rapakko, Johannes Fransson, Sara Waldenfors, Amanda Carlshamre, Erik Olebark Ringheim, Nina Wahlin, Ellionor Moberg, Anders Ahl, Christoffer Wallin, Lisa Gerenmark, David Castor och Magnus Jarnling.

Biskoparna Eva Brunne och Thomas Petersson har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets yttrande 2018:1y

**Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans
nationella nivå 2019–2021**

Till Ekonomiutskottet

Samhälls- och kulturutskottets yttrande över skrivelse KsSkr 2018:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå för 2019–2021.

I skrivelsen står under rubriken Svenska teologiska institutet att det i samverkan med Lunds universitet finns en professur knuten till verksamheten på institutet. Enligt vad utskottet fått kännedom om kommer denna samverkan att upphöra 2019 vilket till utskottets förvåning inte framgår av skrivelsen.

I övrigt har utskottet inget att erinra mot skrivelsen.

Uppsala den 3 oktober 2018

På Samhälls- och kulturutskottets vägnar

Anton Härder, ordförande

Anna Lundgren, sekreterare

Beslutande: Anton Härder, ordförande, Cecilia Clausen, Birgitta Lindén, Olle Rydell, Ellen Leijen, Sofia Rosenquist, Anders Brunnstedt, Boel Johansson, Birgit Kullingsjö, Mikael Eskilandersson, Anna-Karin Westerlund, Elisabet Stålhem Liljendahl, Tomas Rosenlundh, Elisabeth Sandlund och Marja Hillerström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ann-Christine Rosengren, Gunilla Lundström, Daniel Larson, Lena Arman, Johannes Ekström, Ulla-Britt Holmér, Lars-Ivar Ericson, Ann-Kristin Jonäng, Marcus Lagerroos, Katarina Ramnerö Ödestad, Kjell O Lejon, Bertil Olsson, Bengt Olsson och Catrin Björkman.

Biskop Åke Bonnier har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets yttrande 2018:2y

Yttranden över Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2019–2021

Till Ekonomiutskottet

Gudstjänstutskottets yttrande över skrivelsen KsSkr 2018:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2019–2021.

Utskottet noterar med glädje de många insatser som görs kring gudstjänstböckerna, särskilt översättningarna, den kommande körutgåvan och den Svenska psalmboken. Utskottet vill understryka vikten av de översättningar som gör att församlingarna kan fira gudstjänst på flera språk. Det skulle även kunna inverka positivt på framtida rekryteringar till vigningstjänsten. Utskottet ser fram emot översynen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II, med vignings- och mottagningshandlingar.

Utskottet vill uttrycka sin förvåning över formuleringen ”Framför allt möter såväl medlemmar som icke-medlemmar Svenska kyrkan genom ...” (sidan 45). Svenska kyrkan bör inte uttrycka relationen till medlemmarna i ord som ger intryck av ett producent–konsumentförhållande. Skrivningen väcker principiella frågor om vilken kyrkosyn vi ger uttryck för och hur vi räknar med människor som delaktiga. Utskottet ser gärna att frågorna om kyrkosyn och självbild behandlas på ett kommande tematiskt kyrkomöte.

Utskottet ser med uppskattning på arbetet med de målbilder som formuleras av kyrkostyrelsen, men menar att även gudstjänstlivet ska finnas med i målbild 1.

Uppsala den 4 oktober 2018

På Gudstjänstutskottets vägnar

Sofija Pedersen Videke, *ordförande*

Dag Tuvelius, sekreterare

Beslutande: Sofija Pedersen Videke, ordförande, Roger Olsson, Anna-Karin Stråle Börjesson, Kekke Waltersson, Lisa Tegby, Anders Roos, Manilla Bergström, Anna Thuresson, Margareta Andersson, Daniel Engström, Sven Milltoft, Elise Solberg, Berth Löndahl, Marjut Ervasti och Vivianne Wetterling.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Gunilla Bengtsson, Carola Norén, Jan Lundgren, Lars Beckman, Torvald Johansson, Bartłomiej Szulc, Zandra Pettersson, Lena Jönsson, Eva Kyrk och Alve Svensson.

Biskop Martin Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Organisationsutskottets yttrande 2018:1y

**Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans
nationella nivå 2019–2021**

Till Ekonomiutskottet

Organisationsutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2018:1 *Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2019–2021*.

Organisationsutskottet har beretts möjlighet att yttra sig över ovan nämnda skrivelse i den del som avser verksamhetens inriktning.

Organisationsutskottet anser att det som anförs i skrivelsen vad avser församlingens grundläggande uppgift inte i alla delar överensstämmer med kyrkoordningens beskrivning av densamma. Vidare anser utskottet att skrivningarna i avsnittet Målbild 3 ger bilden av Svenska kyrkan som en koncern, vilket inte är i enlighet med vare sig lagen (1998:1591) om Svenska kyrkans eller kyrkoordningens beskrivning av Svenska kyrkans organisation. Församlingen är grundläggande enhet i Svenska kyrkan. Utskottet vill även erinra om den subsidiaritetsprincip som indirekt uttrycks både i nämnda lag och i kyrkoordningen.

Uppsala den 4 oktober 2018

På Organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Anna Sundelius, sekreterare

Migelle Wikström, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Roberth Krantz, Monica Lindell Rylén, Tommy Eriksson, Maria Lagerman, Per Lindberg, Sven Gunnar Persson, Anette Nordgren, Christina Hjelm, Håkan Widepalm, Eric Westroth, Olle Reichenberg, Elisabeth Kullenberg, Lars B Andersson och Irene Oskarsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mattias Benke, Lars-Ola Dahlgvist, Lars G Linder, Marie Johansson, Victor Ramström, August Hermansson, Benny Ahremark Persson, Märta Brita Forsberg Svensson, Arnold Boström, Johnny Lilja, Margareta Karlsson, Stefan Aro och Olov Lindquist.

Biskoparna Ragnar Persenius och Åsa Nyström har deltagit i utskottets överläggningar.